

ÖRNEK BİR AYDIN VE AKADEMİSYEN

Prof. Dr. Burhan ŞENATALAR*

Prof. Dr. Sevim Görgün İ. Ü. İktisat Fakültesi 3. sınıfta maliye derslerinin bir bölümünde hocam olmuştu. O zaman doçenti. 1969 ilkbaharında İktisat Fakültesi Maliye Kürsüsü'nde asistanlığa başladığımda ise yurtdışındaydı. Dönüşünde -bir yaz günü- üniversite bahçesinde karşılaştık, kürsüdeki kıdemli asistanlardan biri beni tanıttı, Sevim Hanım beni kutladıktan sonra, "Umarım, pişman olmazsınız" diye takıldı. O günden 1995'e kadar geçen 26 yıl içinde Sevim Hanım'la önce İktisat Fakültesi'nde aynı kürsüde, 1981'den itibaren de Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde aynı bölümde bulduk. İkimizden birinin yurtdışında bulunduğu dönemler dışında meslek yaşamımın net olarak 20 yılı aşkın bir bölümünde Sevim Hanım'ın yakınında olmak, onun bilgisinden ve deneyiminden yararlanmak, dostluğundan ve yolgöstericiliğinden destek almak benim için gerçekten büyük bir şans olmuştur.

Bireylerin yaşadıkları dönemlerden ve çevrelerden soyutlanamayacağına inananlardanım. Bu açıdan bakınca, Sevim Hanım'ın farklı büyüklükteki iki kümeye dahil olduğunu düşünüyorum. Bunlardan birincisine, genç Cumhuriyet'in yetiştirdiği ilk aydın kuşağı da denebilir. Sevim Hanım 1920'lerin sonlarında doğmuş ve çok iyi eğitim görmüş bir kişi olarak bu kuşağın seçkin örneklerinden biridir. Benim gözümdeki ikinci küme, 1960'lı yıllarda İ.Ü. İktisat Fakültesi'nde doçent olan ve o zaman öğrenci olan bizlerde büyük hayranlık uyandıran bireylerin oluşturduğu gruptur. Sevim Hanım bu grubun da önde gelen isimlerindedir.

1969'dan 1995'e kadar Türkiye çeşitli çalkantılardan ve karanlık dönemlerden geçmiştir. Bu dalgalanmalar doğal olarak üniversiteyi de değişik derecelerde etkilemiştir. Sevim Hanım bu dalgalanmalar karşısında her zaman doğru bildiğini savunmuş,

* İ.Ü. S.B.F. Maliye Bölüm Başkanı

kişiliğinden ödün vermemiş, onurlu ve tutarlı bir demokrat tavrı sergilemiştir, ayrıca daima uzun vadeli, soğukkanlı ve objektif bir değerlendirme yapmayı başarmış, umudunu korumuş, çevresindekilere de umut ve cesaret vermiştir.

Sevim Hanım'ın öğrencisi olmuş kişilerden de yıllar içinde en çok duyduğum iki nitelme Sevim Hanım'ın demokrattığı ve tevazuu olmuştur. Gerçekten de Sevim Hanım gerek ülke genelindeki tartışmalarda, gerek üniversite sorunlarında daima demokrat bir çizgi izlemiştir. 12 Mart'ta saçmasapan bir gerekçeyle gözaltına alınmış olması ve 12 Eylül döneminde 1402'lik olma tehdidiyle karşı karşıya kalması onu yıldırمامıştır. Öte yandan Sevim Hanım toplumsal sorunlara geniş açılı yaklaşımı ile demokratikleşme sürecini ve koşullarını çok iyi tahlil ettiğinden, ne devletçi ve tepeden inmeci çözümlere, ne de popülist yaklaşımlara prim vermiştir. Laiklik konusundaki bakış açısı ve tutumu bu konudaki en iyi örnektir.

Sevim Hanım'ın toplumsal sorunları geniş açılı kavrayışının temelinde, aldığı eğitim kadar zengin deneyiminin de rolü olduğu kanısındayım. Arnavutköy Kız Koleji'nden sonra İ.Ü. İktisat Fakültesi'nde lisans ve A.B.D. Syracuse Üniversitesi'nde doktora derecelerini elde eden Sevim Hanım, 1950'lerin sonunda Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde ders vermiş, 1960'ların başında bir süre Devlet Planlama Teşkilatı'nda çalışmış, zaman zaman CHP'ye danışmanlık yapmış, İngiltere'de Cambridge ve York üniversitelerinde araştırmalar yürütmüştür. Çeşitli ülkelerdeki ve değişik alanlardaki deneyimlerinin süzgecinden geçen görüş ve kanıların isabet derecesinin yüksek olması anlaşılır bir sonuçtur.

Sevim Hanım'ın demokratik tavrı üniversite sorunlarına bakışında ve üniversite içi ilişkilerinde de sürekli ve tutarlı olmuştur. O, bir yandan üniversite sisteminin ve yöntemlerin demokratik olmasını savunmuş, öte yandan çevresindeki her yaşta meslektaşına da daima demokrat, hoşgörülü ve destekleyici bir tavrı davranmıştır. Çevresindeki görece genç meslektaşları görüşlerini ve eleştirilerini her zaman çekinmeden ve rahatça dile getirmişlerdir. Sevim Hanım YÖK sistemini başından itibaren eleştirmiş, üniversite özerkliğini ve üniversitede demokratik bir yöntemi savunmuştur.

Gerek anlayış ve hoşgörüsü, gerekse demokratik yaklaşımı hiçbir zaman akademik ilkelerden ve ölçütlerden ödün vermek anlamına gelmemiştir. Sevim Hanım gerek her düzeydeki öğrencileri, gerekse her düzeydeki meslektaşları karşısında ilkeleri ve ölçütleri titizlikle savunmuştur. Doktora ve doçentlik jürilerindeki değerlendirmelerinde arkadaşlık ilişkilerinin etkisinde kalmayarak objektifliğini korumuştur.

Sevim Grgn'n titizliği yayınlarında da kendisini göstermektedir. Sevim Hanım yayınlarının niceliğinden çok niteliğine önem vermiş, bu nedenle çalışmalarını hedeflediği olgunluğa ulaştırmadan yayınlamaktan kaçınmıştır. Bunun en iyi rneği Maliye Politikası kitabıdır. Bu kitabı, 1980'lerde makro-iktisat literatüründe doğan gelişmeler ışığında yeniden yazma çabası bu titizlik nedeniyle uzamış, öğrencilerin ve özellikle yayıncının baskısı Sevim Hanım'ı titizliğinden caydıramamıştır. Bu önemli çalışmanın yayımlandığında büyük bir boşluğu dolduracağına eminim.

Sevim Hanım'ın yasal yaş sınırı nedeniyle gerçekleşen emekliliğinin erken olduğu kanısındayım. Kendisinin yeni bir statüde fakültemize ve maliye öğretimine daha uzun yıllar katkıda bulunacağına inanıyorum. Sevim Grgn yalnızca İstanbul niversitesi'nin değil, aynı zamanda Türk sosyal bilim dünyasının da seçkin bir yesi olarak bugünkü ve bundan sonraki akademisyen kuşaklara örnek olmaya devam edecektir.